

Mojmírovčan

Časopis obce Mojmirovce
NEPREDAJNÉ - ROČNÍK XXVIII.

ČÍSLO 4
APRÍL 2022

- Príhovor
- Samospráva obce informuje
- Zaznamenali sme v obci
- » Čistili sme Mojmirovce
- Zaznamenali sme
- » Za snehom do Tatier
- Veľkonočný príhovor
- Z histórie obce
- » Výročie kríža Jozefa Líšku
- Regionálne múzeum
- » Ján Nepomuk Hunyady a Alžbeta Hallerová
- Zo života škôl
- » Hviezdoslavov Kubín
- » Hodiny literatúry v školskej knižnici
- » Finančná gramotnosť
- Okienko do minulosti
- Recepty z Urmína
- » Veľkonočný baranček

Titulka:
Jarné zlato v Urmíne
Foto: Ing. Jaroslav Horváth

Zrnko múdrosti:
Lekár lieči, príroda uzdravuje.
Latinské príslovie

Mojou obcou sú
MOJMIROVCE

Vážení čitatelia,

v mesiaci apríl nás čakajú najvýznamnejšie kresťanské sviatky, ktorými si kresťania po celom svete pripomínajú zmŕtvychvstanie Ježiša Krista.

Termín Veľkej noci nie je dátumovo pevne stanovený a začína nedeľou po prvom splne nasledujúcom po jarnej rovnodennosti. S Veľkou nocou sa spája viacero symbolov. Asi najznámejším je vajce, ktoré patrí medzi najstaršie kultové a obradové predmety. Vajce bolo považované za najvýznamnejší symbol života už v starej Číne, Indii či Perzii. Pre ázijské náboženstvá je symbolom chaosu, z ktorého vznikol svet. Rovnako je symbolom života aj v pohanských náboženstvách a objavuje sa i u Slovanov. U kresťanov súvisí s podstatou príchodu nového života na svet, symbolizuje zrod života. V mnohých častiach Slovenska bolo zvykom počas Veľkonočnej nedele, niekde zasa na Veľký piatok a inde na Turíce, klásť vajíčka na hroby. S veľkou pravdepodobnosťou ide o prastarý slovanský zvyk obety predkom. Najčastejším a doteraz zachovaným zvykom je obdarovávanie polievačov kraslicami. Tie boli spočiatku zdobené tzv. znakovými. Kraslice boli zdobené prosperitnými a ochrannými symbolmi či znakmi a neskôr sa začal klásť dôraz na dekoratívne prvky. Najstaršie zvyšky zafarbených škrupín na území Slovenska boli nájdené v Devínskej Novej Vsi a pochádzajú zo 7. storočia pred Kristom. Kraslice boli plodonosným, obetným a ochranným ľudovým symbolom Veľkej noci je oheň, ktorý plnil magickú, očistnú a ochrannú funkciu a využíval sa v liečiteľstve. Jednou zo základných činností pred sviatkami bolo vyčistenie ohnísk a pecí a založenia nového ohňa. V rámci Veľkonočnej vigílie kňaz na Bielu sobotu pri kostole zapálil oheň, od ktorého potom odpálil paškál – veľkonočnú sviecu používanú pri rôznych cirkevných obradoch. Posledným z najznámejších symbolov je voda. Tá plnila očistnú a uzdravujúcu funkciu. Počas veľkonočného trojdnia sa ľudia ešte pred východom slnka umývali v potokoch, aby boli zdraví. Na Veľkonočný pondelok chodili chlapci polievať dievčatá, aby boli po celý rok zdravé a krásne. Okrem týchto troch základných symbolov nám veľkonočné sviatky symbolizujú aj mláďatá, a to predovšetkým kuriatka, zajačiky či jahňatá.

Napriek tomu, že spoločnosť prechádza v posledných dekádach zásadnými zmenami, verím, že tak, ako sa mnohé tradície podarilo zachovať doteraz, budú sprevádzať aj ďalšie generácie.

Tomáš Poledník,
predseda RR

Uzávierka čísla:
10. deň v mesiaci.
Adresa na zasielanie príspevkov:
mojmirovcan@mojmirovce.sk

Mojmirovčan
- mesačník obce Mojmirovce
Vydáva: Obec Mojmirovce
Námestie sv. Ladislava 931/7
951 15 Mojmirovce
IČO: 00308269
Telefón: 037/7798268
e-mail:
starosta@mojmirovce.sk

Zostavila redakčná rada:
predseda
Ing. Tomáš Poledník
členovia:
Mgr. Lívia Belanová
Ing. Jaroslav Horváth
Mgr. Tatiana Ivanová
Mgr. Dagmar Kiššová
Mgr. Gertrúda Štrámová
Tatiana Tóthová
Registračné číslo časopisu
Mojmirovčan:
EV 3260/09.
ISSN 1339 - 0988

Zodpovedný:
Mgr. Martin Palka
- starosta obce
Redakčná rada si vyhradzuje právo krátiť a upravovať príspevky.
Neuverejnené a nevyžiadané príspevky nevraciamy.
Časopis je zverejnený v elektronickej verzii (PDF) na webovej stránke obce.

Grafický dizajn, dtp grafika:
Pavol Deglovíč
PANTER PMD s.r.o Nitra,
0905 259 609,
e-mail:
studio@panter-pmd.sk,
www.panter-pmd.sk

Zápis do MŠ

Zápis detí do Materskej školy Mojmirovce na šk. rok 2022/2023 sa uskutoční od 1. mája 2022 do 16. mája 2022 elektronickou formou na www.msnojmirovce.edupage.org alebo po dohode na tel. č. 0918 520 294.

Podmienky prijímania detí sú zverejnené na www.msnojmirovce.edupage.org

Kolektív materskej školy a deti sa tešia na svojich nových kamarátov.

Obec Mojmirovce
v spolupráci s Farnosťou Mojmirovce
Vás pozývajú na veľkonočný koncert

Maroša Banga
Viera, nádej, láska

17.4.2022 o 16.00 h.

v Rím.-kat. kostole sv. Ladislava v Mojmirovciach

Moderuje Alexandra Bangová

Za dobrovoľný príspevok pre účinkujúcich vopred ďakujeme.

Vedenie obce Mojmirovce, zamestnanci obecného úradu a členovia redakčnej rady vám želajú krásne prežitie veľkonočných sviatkov.

Z rokovania obecného zastupiteľstva

Obecné zastupiteľstvo v Mojmirovciach na svojom poslednom zasadnutí v roku 2021 schválilo poskytnutie dotácií z rozpočtu obce Mojmirovce na rok 2022 nasledovne:

Žiadateľ dotácie	Požadovaná dotácia 2022 €	Schválená dotácia 2022 €	Poznámka
Cedron klub	3 575,00	700,00	Cedronský beh 12.ročník
Futbalový klub Mojmirovce	19 500,00	15 000,00	Celoročné športové aktivity, zabezpečenie súťaží, turnajov, tréningového a zápasového procesu
Miestny športový klub stolného tenisu	1 200,00	1 000,00	Cestovné, materiálové zabezpečenie a náklady na činnosť oddielu
ZO Slovenského zväzu záhradkárov	1 100,00	1 000,00	Výsadba a ošetrovanie zelene, výstavy, odborné prednášky, tematické zájazdy, práca s mládežou
Miestny spolok SČK	300,00	300,00	Oceňovanie darcov krvi, kurzy prvej pomoci, prednášková činnosť
Šťastný život	2 000,00	2 000,00	Poskytovanie všeobecno-prospešných služieb celoročne
Urmínsky mlyn	1 000,00	500,00	Podpora v oblasti propagácie mlyna
Športovostrelecký klub Mojmirovce	1 500,00	1 000,00	Pohárové súťaže
Sumár	30 175,00	21 500,00	

Obecné zastupiteľstvo v Mojmirovciach na prvom zasadnutí v roku 2022 zobralo na vedomie možnosť získania finančných prostriedkov z eurofondov na realizáciu projektu s názvom „Rozšírenie splaškovej kanalizácie ul. Na vršku - Mojmirovce“. Z uvedeného dôvodu poverilo starostu obce vykonať všetky úkony potrebné k podaniu žiadosti za účelom získania NFP pre uvedený účel.

Starosta obce informoval poslancov o možnosti zapojiť sa do výzvy vyhlásenej Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky ako riadiacim orgánom pre operačný program Kvalita životného prostredia, ktorej zameranie je na triedený zber komunálnych odpadov s názvom projektu: „Obstaranie strojno-technologického vybavenia Zberného dvora v obci Mojmirovce“. Zámerom obce je kúpa veľkokapacitných

kontajnerov, vozidla na zber odpadu a drviča (štiepkovača). Obecné zastupiteľstvo schválilo podanie žiadosti o NFP za účelom realizácie vyššie uvedeného projektu, a zároveň poverilo starostu obce na všetky právne úkony potrebné k podaniu žiadosti a zabezpečeniu požadovaných podkladov.

Poslanci obecného zastupiteľstva boli informovaní o pokračovaní iniciatívy obce vysporiadať pozemky pod budovou starej materskej školy s pozemkami Odborného učilišťa internátneho v Mojmirovciach. Uvedené rozpory v majetkových vzťahoch pod budovou bránia obci čerpať akékoľvek financie na rekonštrukciu tejto budovy. Preto na základe usmernenia z Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len MF SR), bola vypracovaná zámenná zmluva, vypracova-

né znalecké posudky na zamieňané pozemky a splnené požiadavky MF SR. Po splnení týchto požiadaviek mohli poslanci obecného zastupiteľstva schváliť zámennú zmluvu, ktorej predmetom je zámenná pozemkov.

Do bodu majetkovo-právneho vysporiadania pozemkov starosta obce zaradil aj potrebu odkúpenia časti pozemku na križovatke Hlavná ulica, Školská ulica, Dolinská ulica, Štúrova ulica, ktorá bola vo vlastníctve fyzickej osoby. Dôvodom odkúpenia je záujem obce osvetliť existujúci priechod pre chodcov. Bola spracovaná projektová dokumentácia, ktorá určuje bod napojenia osvetlenia priechodu pre chodcov z existujúceho elektrického stĺpa. Po vyhotovení nového geometrického plánu a po dohode s majiteľkou záujmového pozemku obecné zastupiteľstvo schválilo uzatvorenie kúpnej zmluvy.

V zmysle uznesení č. 406/28/2022 a 407/28/2022 zo dňa 28. januára 2022 bola obcou Mojmirovce vyhlásená verejná obchodná súťaž na prenájom majetku obce. Na februárovom zasadnutí zastupiteľstva boli poslanci informovaní o vyhodnotení verejnej obchodnej súťaže na prenájom majetku obce. O prenájom skladových priestorov prejavili záujem traja záujemcovia a o prenájom predajného stánku na námestí neprejavil záujem nikto. Na základe výsledkov verejnej obchodnej súťaže poslanci schválili uzatvorenie nájomných zmlúv na tri nebytové priestory na skladové účely nachádzajúce sa v budove so súpisným číslom 1720/14 na Hlavnej ulici v Mojmirovciach postavené na parcele č. 38/4, registra „C“ evidovanej na liste vlastníctva č. 1652 pre k. ú. Mojmirovce a to: 1. na nebytový priestor „A“ o celkovej podlahovej ploche 51,32 m² so záujemcom: Ing. Peter Belan, Pri mlyne 802/38, 951 15 Mojmirovce, IČO: 42 368 146, štatutár: Ing. Peter Belan za cenu: 30 €/m²/rok. 2. na nebytový priestor „B“ o celkovej podlahovej ploche 24,92 m² so záujemcom: 9nine, s.r.o., Klasov 13, 951 53 Klasov, IČO: 46 992 219, šta-

tutár: Jozef Kobza, za cenu: 30 €/m²/rok. 3. na nebytový priestor „C“ o celkovej podlahovej ploche 44,91 m² so záujemcom: Tofisia Pro, s.r.o., Partizánska 443/93, 949 01 Nitra, IČO: 5 173 618, štatutár: Tomáš Fintor za cenu: 30 €/m²/rok a za podmienok stanovených v podmienkach verejnej obchodnej súťaže zo dňa 1. februára 2022.

Obec Veľký Kýr písomne požiadala obec Mojmirovce o kúpu viacúčelového športového ihriska na parc. č. 204/11 - demontovateľná plocha s povrchom z polypropylénu a s demontovateľnými mantinelmi (hokejbalové ihrisko nachádzajúce sa v športovom areáli obce). V rámci medzibecnej spolupráce a samosprávnych vzťahov obecné zastupiteľstvo prihládlo na budúce využitie tohto ihriska hokejbalovým tímom Wild Bulls, o.z. Veľký Kýr. Majetok bol určený na odpredaj pre svoje značné opotrebenie a poškodenie, jeho oprava a údržba je z hľadiska udržateľnosti pre obec nevhodná, ihrisko neslúži obci na športovo-rekreačnú činnosť, pravidelne sa nevyužíva individuálne a ani hromadne, majetok je dlhodo- bo devastovaný a bráni iným športovým aktivitám aj v rámci školy a jej výchovno-vzdelávaciemu procesu. Z dôvodu vybudovania nového multifunkčného ihriska v obci v roku 2019 nebol záujem zo strany verejnosti o jeho využitie, preto obecné zastupiteľstvo odpredaj tohto prebytočného majetku schválilo. Obec Mojmirovce má vypracovaný zámer o komplexnú revitalizáciu športového areálu zo zdrojov Európskej únie, ktorej súčasťou je aj návrh novej viacúčelovej plochy s mantinelmi.

Čistili sme Mojmírovce

Vážení spoluobčania,

úvodom môjho príspevku vás chcem čo najsrdečnejšie pozdraviť. S mnohými z vás som nebol v kontakte dlhšie obdobie, nakoľko som rešpektoval nariadenia, ktorými bol osobný styk medzi ľuďmi obmedzený.

Prežili sme skutočne náročné dva roky. No čo je ešte závažnejšie, obdobie plné obáv o zdravie seba a našich blízkych vystriedalo obdobie konfliktu, ktorý prináša podstatne väčšiu potenciálnu životnú traumu. Aspoň ja to tak vnímam. O to viac si cením chvíle, ktoré môžeme stráviť v prírode, či už priamo v našej obci, alebo v priľahlom chotári, ktorý ponúka nevyčerpatelný zdroj energie pre všetkých.

Slovensko sa radí medzi agrárne krajiny. Pre súčasnosť sú charakteristické obrovské zmeny spôsobené ľudskou činnosťou. Vzájomné pôsobenie ľudí a ich životného prostredia je veľmi mnohostranné. Prejavy ľudskej činnosti sú však často v rozpore s nepísanými pravidlami ochrany životného prostredia a s pravidlami správania sa v prírode, ktoré by mali všetci dodržiavať. Morálne zákonnosti a morálne hodnoty, ktoré tieto pravidlá predstavujú, by mali byť nadradené zóne komfortu každého človeka. Našou základnou povinnosťou, ktorá je nám vštepovaná od útleho detstva, je životné prostredie chrániť, vedome ho udržiavať a najmä neznečisťovať. Kontaminácia životného prostredia totiž môže viesť k nenapraviteľným škodám, ku znečisteniu pôdy, vysychaniu stromov či k zníženiu populácie zvier. Netreba však zabúdať ani na ľudské zdravie a dobré podmienky pre život, ktoré úzko súvisia so stavom životného prostredia. Čistý vzduch a čistá voda, úrodná pôda na výrobu potravín a príroda ako zdroj energie a surovín pre výrobný priemysel sú pre život človeka nesmierne dôležité.

Som preto nesmierne rád, že aj napriek povinnostiam a pracovnému vyťaženiu sa naši ľudia, ktorí venovali svoj voľný čas pre verejno-prospešnú aktivitu, ktorá mala za cieľ zveľadiť prostredie našej obce i jej okolia. "Čistenie obce Mojmirovce a priľahlého chotára" sa uskutočnilo 26. marca 2022, v spolupráci s Poľovníckym združením a Poľovníckou spoločnosťou "Bažant"

Mojmírovce. Za prítomnosti vedúcich skupín sa vyčistili všetky hlavné ťahy, ktoré vedú z obce a do obce. Rovnako boli vyčistené najdostupnejšie poľné cesty. Rodiny s deťmi kvôli bezpečnosti pracovali na vyčistení parku v obci a priestoru v centre obce. Na záver sa podávalo občerstvenie, ktoré pripravili členovia Jednoty dôchodcov a dobrovoľníci, čím sa akcia istým spôsobom stala aj veľmi príjemnou spoločenskou udalosťou.

Osobná vďaka patrí všetkým miestnym organizáciám, ktoré prispeli k bezproblémovému priebehu akcie, Poľnohospodárskemu družstvu Mojmirovce a všetkým jednotlivcom, vďaka ktorým sa táto mimoriadne prospešná udalosť mohla uskutočniť.

Na záver mi dovoľte odcitovať známeho francúzskeho oceánografa a ekológa, ktorý svoj život venoval objavovaniu krás prírody, ale aj jej ochrane a udržiavaniu. Jacques-Yves Cousteau povedal: „Po väčšinu histórie musel človek bojovať s prírodou, aby prežil, v tomto storočí si začína uvedomovať, že aby prežil, musí prírodu chrániť.“

Nech v nás jeho slová rezonujú vždy, keď budeme mať možnosť aktívne prispieť k ochrane prírody a k vytvoreniu prostredia príjemného pre život.

Ing. Rudolf Ďurčanský,
poslanec OZ a člen PS "Bažant" Mojmirovce

Foto: zdroj FB

Za snehom do Tatier

Dozorný výbor COOP Jednota Nitra, SD Mojmirovce v spolupráci s Jednotou dôchodcov Svätoplukovo, zorganizoval v čase jarných prázdnin 1. marca 2022 autobusový zájazd do Ľadového domu na Hrebienok vo Vysokých Tatrách. Na Hrebienok sme sa dostali zo Starého Smokovca pozemnou lanovou dráhou - zubačkou. Ľadové sochy majú viacročnú tradíciu, v tomto roku sme mali možnosť vidieť ľadovú podobu jedného z najvýznamnejších pútnických miest v Európe: Katedrálu sv. Jakuba zo Santiaga de Compostela. Táto katedrála v Španielsku je cieľom mnohých pútnikov na Svätjakubskej púti.

Ľadový dóm – Hrebienok - Tatry

Pobyt vo Vysokých Tatrách sme si všetci spríjemnili podľa vlastných možností či schopností (podľa obutia, športového vybavenia a veku) krátkymi prechádzkami po Hrebienku a výhľadmi na krásne okolie, návštevou známej Rainerovej chaty. Mnohí účastníci zájazdu sa potešili fotografovaním priamo s legendárnym Petrom Petrasom a jeho tradičným snehovým betlehemom. Deti sa zase tešili zo sánkovania či bobovania na zasneženom Hrebienku, i z návštevy Tricklandie v Starom Smokovci, sveta optických ilúzií.

Vďaka slnečnému bezveternému dňu si výlet užili mladší i starší. Nakoľko sa zájazd uskutočnil v pandemickom období, treba podakovať aj všetkým účastníkom zájazdu (OP+) za dodržiavanie povinnosti nosenia respirátorov v autobuse.

Dovoľte mi ešte pár viet o našich hlavných minuloročných aktivitách. Po volebnej členskej

schôdzi sme zorganizovali brigády pri niektorých predajniach, navštívili sme spoločne kúpalisko v Poľnom Kesove, komédiu Vlastníci v DAB Nitra, zorganizovali sme motivačnú prednášku S kludom do života, náš zástupca sa zúčastnil Zhromaždenia delegátov v Nitre, sponzorsky sme podporili akcie Memoriál Františka Erniholda vo Veľkej Doline, Regionálnu výstavu ovocia a zeleniny v Mojmirovciach, Cedronský beh v Mojmirovciach, Liečebno-výchovné sanatórium v Poľnom Kesove, občianske združenie Červený nos Clowndoctors.

Aj v tomto roku plánujeme aktivity podobné tým minuloročným a hlavne sa spolu so všetkými zákazníkmi Supermarketu Jednota COOP Mojmirovce tešíme na dlho očakávanú rekonštrukciu parkoviska pred predajňou. Rekonštrukcia prebehne v spolupráci OcÚ Mojmirovce a COOP Jednota Nitra, SD. Cabajania-Čáporčania sa budú zase tešiť z novej predajne Supermarket. Veríme, že čoskoro pandémie ustúpí, v predajniach sa podarí zastabilizovať personál a dočasne skrátený otvárací čas v predajniach bude rozšírený.

Ing. Dagmar Škerliková
COOP Jednota Nitra, SD
členská základňa Mojmirovce

Milí čitatelia, pozdravujem vás!

Začnem trochu „odborne“ – textom ešte z roku 1965, ktorý je výsledkom stretnutia cirkevných predstaviteľov počas Druhého vatikánskeho koncilu:

„Dnešný svet sa javí zároveň mocným i slabým, schopným toho najlepšieho, ale aj najhoršieho, lebo sa mu núka cesta k slobode, ale i k otroctvu, k pokroku i k úpadku, k bratstvu i k nenávisti. Okrem toho si človek uvedomuje, že je jeho úlohou správne usmerňovať sily, ktoré sám vyvolal a ktoré ho môžu buď zničiť, alebo mu môžu slúžiť. Preto si sám kladie otázky. Cirkev verí, že Kristus, ktorý za všetkých zomrel a vstal z mŕtvych, dáva človeku cez svojho Ducha svetlo a silu, aby mohol odpovedať na svoje najvyššie povolanie... takisto verí, že kľúčom, stredobodom a cieľom celých ľudských dejín je jej Pán a Učiteľ“ (porovnaj dekrét o Cirkvi v súčasnom svete, Gaudium et Spes 9-10).

Ja sám som v roku 1965 ešte nežil, ale viď, že tento text má svoju aktuálnosť aj pre súčasnosť. Človek si stále kladie rôzne otázky o zmysle života, v súvislosti s pandemiou, vojnou, klimatickými zmenami... Ježiš Kristus ponúka cez učenie Cirkvi posilu a povzbudenie.

V plynutí času aj tento rok budeme prežívať veľkonočné obdobie – po dvoch covidových rokoch opäť v lepších zdravotných podmienkach. Pozývam vás na tieto slávenia!

Veľkonočné slávenie je hlavné – najdôležitejšie v celom liturgickom roku. Nie je to len o nedeli (a pre niektorých najmä o Veľkonočnom pondelku). Veľkonočné trojdnie začína na Zelený štvrtok slávením pamiatky poslednej večere. Pri nej Ježiš slávil židovskú Veľkú noc so svojimi učeníkmi a tu slávil prvú svätú omšu – sviatostnú obeť, pri ktorej týmito obradmi vopred vykonal to, čo sa potom odohralo na Veľký piatok pri jeho umučení a na Veľkonočnú nedeľu pri zmŕtvychvstaní. Takto máme sprítomnenú jeho lásku po všetky časy, aby všetci ľudia – nielen učeníci – mohli mať účasť na odpustení, posolstve víťazstva Božej lásky nad zlom, víťazstva Božieho života nad smrťou.

Po svojom zmŕtvychvstaní sa Ježiš veľa ráz zjavil svojim priateľom a na štyridsiaty deň po Veľkej noci vystúpil na nebesia. Po desiatich dňoch zoslal na veriacich Ducha Svätého, ktorý nás pobáda k novému životu a dáva nám silu byť svedkami zmŕtvychvstalého Ježiša aj dnes. Pod vedením Ducha Svätého pokračuje Kristovo dielo v dejinách ľudstva.

Toto všetko budeme znovu sláviť a aktualizovať počas veľkonočného obdobia, ktoré sa tento rok završuje slávnosťou Zoslania Ducha Svätého 5. júna. Až dovtedy je veľkonočný čas!

Venujme veľkonočné chvíle duchovnému „dobitiu bateriek“. Všetci to potrebujeme!

*Želám vám obnovujúce slávenie
Veľkej noci.*

Vdp. Jozef Marko

160. výročie kríža Jozefa Líšku

„Ak sme ľahostajní k minulosti a zabúdame na svojich predkov, strácame vlastné korene. A bez koreňov nemôžeme rásť.“

V staroveku bol kríž nástrojom popravy ukrižovaním, čo bolo považované za najpotupnejší a najkrutejší spôsob popravy. Ukrižovaním Ježiša Krista sa stal kríž symbolom jeho utrpenia. Pre kresťanov má duchovný rozmer, a zároveň je to najpoužívanejší symbol kresťanskej viery. Je mierou Ježišovej lásky, ktorú dal a dáva bez miery. Kríž – symbol potupy, sa stal triumfálnym víťazstvom Svetla veľkonočného rána, cestou nádeje k našej spásy. Kríž dáva nádej v lásku Božieho milosrdenstva, a tým dáva aj zmysel utrpenia. Veriaci ľud prijíma nádej spásy kríža do svojich srdiec. Znamením kríža začíname nový deň, prácu, jedlo, osobnú aj liturgickú modlitbu. Kríž je v našich príbytkoch, chrámoch, stojí pri cestách, na štítoch. Prenikol do umenia, heraldiky. Dominuje aj na štátnom znaku našej krajiny.

Každý z nás si nesie svoj osobný kríž. Niesol ho aj Jozef Líška (1796-1875), obyvateľ Urmína. Počas života pochoval dve manželky a desať detí. Napriek tejto veľkej strate bol požehnaný početným potomstvom v deťoch, ktoré sa dožili dospelosti. V roku 1862, keď mal 66 rokov, životom ťažko skúšaný Jozef dal v kamenárskej dielni v Ostrihome zhotoviť kríž, ako prejav vďaky za záchranu majetku pri požiare. Z Ostrihomu ho Jozef a jeho syn Michal doviezli do Urmína na voze ťahanom volmi. Kríž je vytesaný z červeného hľuznatého vápenca zvaného „tardoš“, ktorý sa ťaží v jedinej lokalite na svete a to v maďarskom Tardoši pri Ostrihome. Kríž má hladko opracované ramená,

ukončené v podobe d'atelinových lístkov, čo bolo typické pre najstaršie kríže z kameňa zhotovené v kamenárskych dielňach. Korpus je z liatiny. Jozef Líška ho osadil na svojom pozemku, pri ceste smerom na Podháj, ktorou v tých časoch chodili ľudia do Nitry. Kríž stál bez poškodenia 145 rokov. 11. novembra 2007 bol značne poškodený odlomenou haluzou stromu, zaťaženou mokrým snehom. Bol obnovený z pôvodného materiálu v Tardoši v Maďarsku kamenárskym majstrom

Jánošom Gyberom, za spolupráce kamenosochárskeho majstra Štefana Skokana z Branova. Osadenie takmer tonového kríža do pôvodného podstavca bolo uskutocnené 3. júna 2008. Kríž bol slávnostne požehnaný 10. augusta 2008 správcom farnosti Mojmírovce, vdp. Petrom Mlynkom, za účasti veriacich farnosti ako aj priamych potomkov Jozefa Líšku.

Dcéry Jozefa Líšku, Mária a Júlia, sa vydali za bratov Michala a Štefana Kelešiových. Syn Jozefa, Michal (1832-1894), mal synov Jozefa, Jána a Michala, ktorí naďalej niesli priezvisko Líška. Niektorí ich potomkovia žijú dodnes v Mojmírovciach. Dcéry Michala boli Katarína (vydala sa za Štefana Hadžu), Anna (vydala sa za Jozefa Obranca), Mária (manžel Ján Andruška), Alžbeta (manžel Jozef Kincel), Pavla (vydatá za Štefana Kelešiho a po jeho smrti za Kolomana Líšku) a Barbora (vydatá za Jozefa Rajčániho). Mnohí z potomkov dcér ani netušia, že keď kráčajú po ulici „Ku krížu“, prechádzajú okolo kríža, ktorý z vďaky (aj za nich) postavil ich prapraprado Jozef Líška.

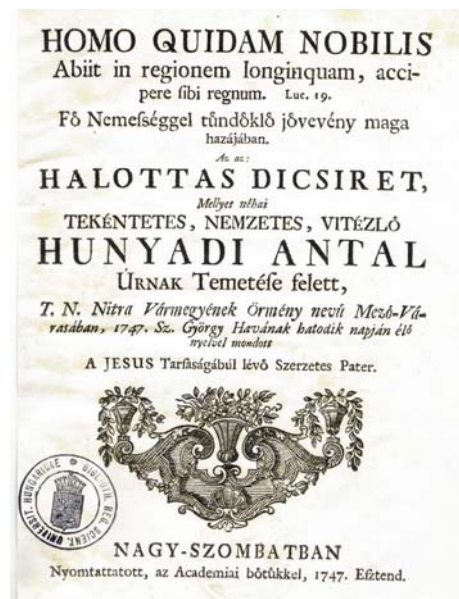
S vďakou a láskou k predkom napísala prapravnúčka Jozefa Líšku, Magdaléna Luptáková, rod. Líšková z Mojmíroviec.

Ján Nepomuk Hunyady a Alžbeta Hallerová

V minulom čísle časopisu sme písali o Alžbete Hallerovej, dáme v modrom, ktorá sa stala manželkou Jána Nepomuka Hunyadyho. Ján Nepomuk Hunyady sa ako prvý usadil natrvalo v kaštieli postavenom v roku 1721, ktorý dal postaviť jeho prastrýko Ladislav Hunyady († 1723). Ladislav bol bezdetný, a tak svoje majetky v Urmíne odkázal synom svojho brata Ondreja († 1718). Z nich Jozef pôsobil v Pešti, Juraj sa stal kňazom, Anton zostal v Čereňanoch a Štefan v Urmíne. Štefan v roku 1743 zomrel, a tak sa v Urmíne usadil práve Anton, ktorý sa oženil s Barborou Matiašovskou a s ňou mal syna Jána

Oltárny obraz sv. Jána Nepomuckého
v kostole v Mesztegyő

Smútočná reč - rozlúčka Antona
Hunyadyho s rodinou, priateľmi
a obyvateľmi Urmína

Nepomuka, ktorý sa narodil v roku 1735 ešte v Čereňanoch. Anton bol významný aj tým, že v roku 1744 pozval františkánov na šomodský majetok v Mesztegyő na panstve v Kéthely, kde založil fundáciu na obnovu tamojšieho kostola, a zároveň na založenie kláštora pri tomto kostole. Chorľavý Anton tesne pred smrťou v roku 1747 spísal testament, v ktorom poručil za hlavného tútora svojho syna Jána Nepomuka, kráľovského personálu Antona Grasalkoviča, rodáka z Urmína. Za druhého tútora zvolil Štefana Jezernického, ktorého úlohou bolo dohliadať na správu majetkov. Ján Nepomuk Ladislav Imrich Hunyady sa stal jediným vlastníkom rozsiahlych majetkov. Študoval na jezuitskom gymnáziu v Trenčíne pod dohľadom svojho strýka Juraja. Keď uplynulo obdobie tútorstva a Ján sa stal plnoletým, ako 21-ročný sa oženil s barónkou Alžbetou Hallerovou, a to v Urmíne dňa 14. novembra 1756. Ešte pred sobášom 24. marca 1755 bol povýšený Máriou Teréziou do barónskeho stavu, čím sa Hunyadyovci zaradili medzi uhorskú aristokraciu. Ján nemal žiadne verejné funkcie, bol cisársko-kráľovským komorníkom, čo bola iba čestná funkcia. Veľmi dobre však hospodáril a riadil majetky zo svojho sídla v Urmíne. Na území Slovenska išlo o panstvá v

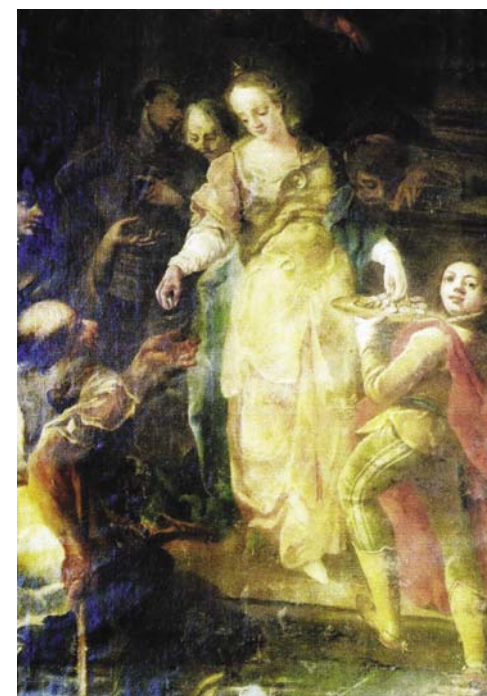
Urmíne, Čereňanoch, Trnovci nad Váhom a v Dolnom Piali. Na území Maďarska išlo o panstvá Kéthely, Szemes, Simongát a Szil. V roku 1760 dal postaviť neskorobarokový kaštieľ v osade Sári pri Kéthely. V roku 1756 kúpil lúky a polia v chotárnej časti Urmína zvanej Veľká Dolina, kde vybudoval ovčiny a žrebčiny. Rozsiahle hospodárstvo vybudoval aj na Taráni, kde choval ovce a hovädzí dobytok. Veľké majetky najmä na území dnešného Maďarska a Rumunska priniesla do rodu ako veno aj Alžbeta Hallerová. Dôležitou oblasťou bolo aj lesné hospodárstvo a poľovníctvo. Západne od Kéthely sa nachádza Zámocký vrch, ktorý je najvyšším bodom zalesneného hrebeňa (256 m). Podľa povesti, ktorú zapísal Jozef Gál, zakladateľ a riaditeľ múzea v Marcali, tu stál malý poľovnícky zámček. Povest' sa viaže k manželom Jánovi Nepomukovi a Alžbete. Podľa povesti názov Zámocký vrch zachováva skutočnú spomienku na existenciu poľovníckeho zámčeka, ktorý si uprostred lesa dal postaviť barón Ján Nepomuk. Bol známy ako vášnivý poľovník, a tiež ako večne nahnevaný a výbušný človek, ktorého sa ľudia doslova báli. Jeho manželka Alžbeta bola vraj pravý opak. Nielen krásna, ale aj vzdelaná a dobrá. Raz počula slúžku hovoriť o nočných dobrodružstvách baróna v poľovníckom zámčoku. Barónka chcela zistiť pravdu, a tak uprostred noci sadla do koča a odviezla sa do lesa, kde zámček stál. Keď ju prekvapený Ján Nepomuk uvidel, rozhneval sa a zamkol ju v jednej z izieb s príkazom, aby jej služobníctvo nesmelo doniesť ani piť, ani jesť. Sluhovia príkaz neposlúchli, a keď barón spal, doniesli jej vodu a jedlo a ponúkli jej aj možnosť útoku. Barónka, ktorá bola nielen milá, ale aj bystrá a statočná, útek odmietla s tým, že ona si to vyrieši. Počkala,

až sa manžel vyspal a vytriezvel, a iniciovala zmierenie, čo sa jej aj podarilo. Avšak jeho čin mu odpustila s podmienkou, že zámček zmizne z povrchu zemskeho. To sa aj stalo, o niekoľko týždňov tam už nestál.

Po smrti otca Antona sa Ján Nepomuk stal aj hlavným donátorom františkánskeho kostola v Mesztegyő. Jeho podoba je zachytená na jednom z oltárnych obrazov – na obraze sv. Jána Nepomuckého, kde je zobrazený ako mladý muž, ktorý sa obracia k svätcovi a drží v ruke list. Na oltárnom obraze sv. Alžbety v črtách svätice objavujeme podobizeň barónky Alžbety Hallerovej. V kostole väčšinu nástenných malieb a oltárnych obrazov vytvoril známy maliar István Dorffmaister (1729 – 1797).

Barón Ján Nepomuk Hunyady zomrel 22. augusta 1792 na šomodskom majetku v Simon-gáte. Tesne pred smrťou nadobudol grófsky titul (2. júna 1792). Jeho manželka Alžbeta zomrela 23. januára 1797 v Urmíne. Obaja sú pochovaní v rodinnej hrobke v Mesztegyő.

Edita Filipová

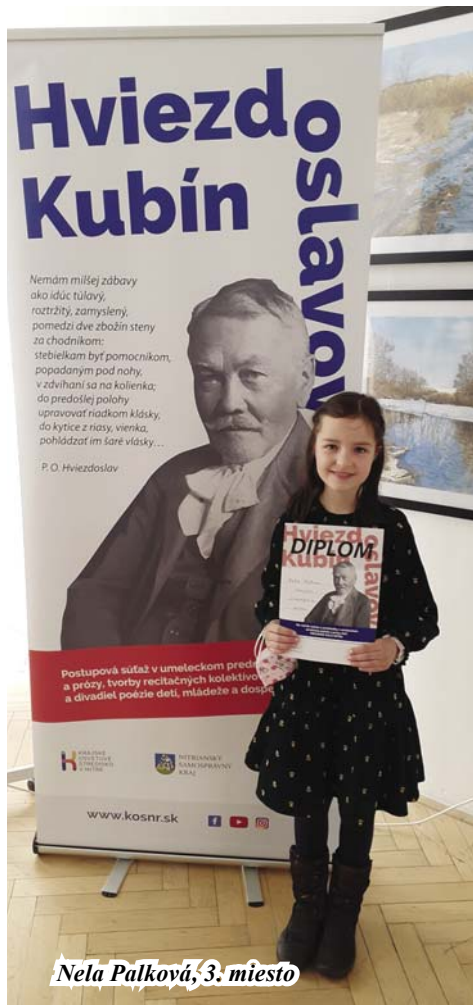

Oltárny obraz sv. Alžbety v kostole
v Mesztegyő (detail)

Použili sme:
Peter Keresteš: *Hunyadyovci z Mojmiroviec (od biskupovho familiára k uhorskej aristokracii)*
A Kastélydomb és Hunyady Nepomuki János legendája (Povest' o Zámockom vrchu a Jánovi Nepomukovi Hunyady) z prameňov:
Horváth László: *Az elveszett templomtorony Történetek, mondafélek Marcali mellékéről. Marcali. Marcali Múzeum, 2015. 14. p.*
Peti Gréta: *Kéthely múltja és műemlékei. Szakdolgozat. Miskolc, 2006. 59. p.*
Somogy megye földrajzi nevei. Szerk. Végh J., Papp L. Bp. Akadémiai K. 1974. 23. p.

Hviezdoslavov Kubín

Súťaž v prednese poézie a prózy Hviezdoslavov Kubín má na našej základnej škole dlhoročnú tradíciu. Úspech v súťaži spočíva vo výbere literárneho textu, ktorý je primeraný veku žiaka, je zaujímavý a vhodný na recitáciu, ale taktiež závisí aj od umeleckého čítania a prejavu žiaka, či žiačky, ktorí sú usmerňovaní pedagógom.

Nela Palková, 3. miesto

Aj napriek pretrvávajúcim protipandemickým opatreniam pristúpili žiaci k tohtoročnej príprave na súťaž veľmi zodpovedne a zaoberane. V školskom kole sme mohli vidieť veľmi pekné

umelecké spodobenie rôznych rozprávačov, postáv a ich príbehov. Pozitívne emócie a radostné životné situácie, ale i náročnejšie príbehy s hlbším posolstvom dokázali žiaci vyjadriť pútavo a autenticky. V školskom kole podali výborný recitačný výkon viaceré žiačky a žiaci, za čo im patrí veľký obdiv a pochvala. Postup do obvodného kola získali žiačky štvrtého ročníka Natália Ďurčanská a Nela Palková, šiestačka Hana Agáta Malíčková a Tatiana Liková zo siedmeho ročníka, ktoré 15. marca reprezentovali základnú školu v Krajskom osvetovom stredisku v Nitre.

Spomedzi našich žiačok v I. kategórii próza obsadila Nela Palková krásne 3. miesto, ku ktorému jej gratulujeme. Veríme, že aj v nasledujúcom školskom roku zostanú žiaci motivovaní k prednesu a k práci s literárnym textom.

Mgr. Dagmar Kiššová

Hodiny literatúry v školskej knižnici

Kniha nás sprevádza celý život ako verný priateľ. Zušľachtuje nás, rozširuje obzor nášho poznania, vzdeláva aj zabáva.

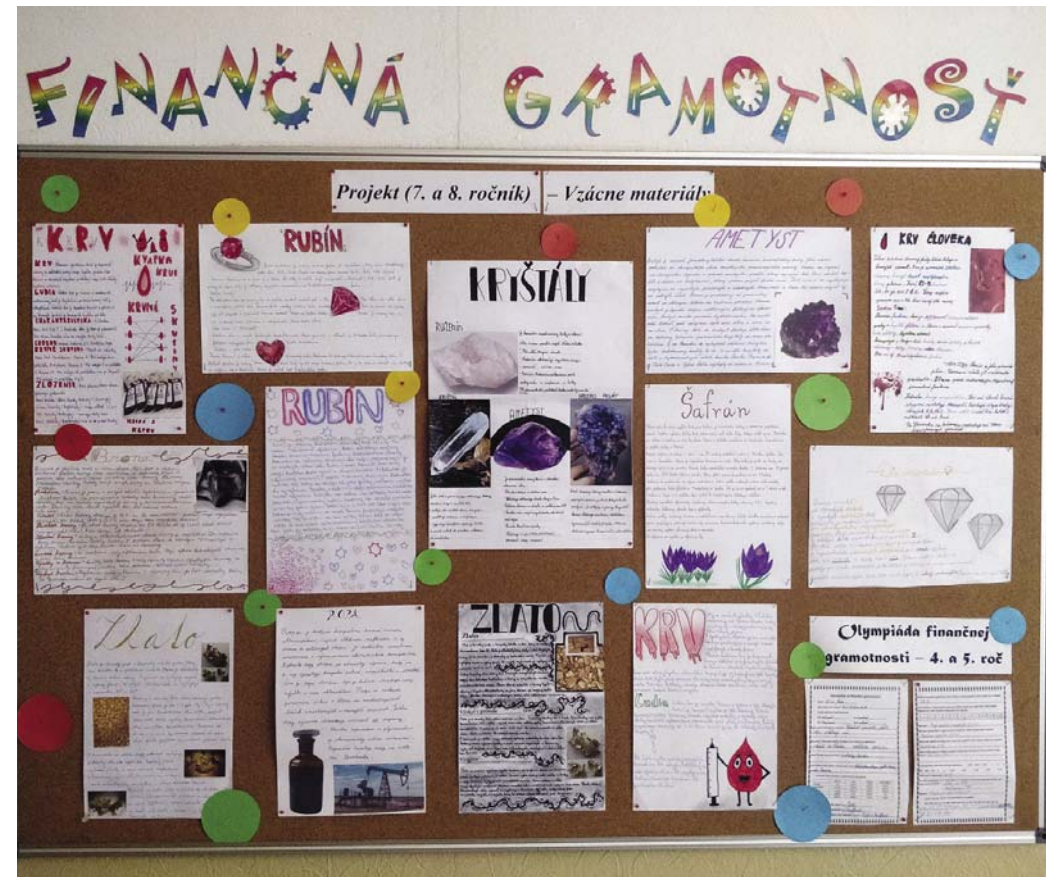
Finančná gramotnosť

V rámci vzdelávania v oblasti finančnej gramotnosti mali žiaci 7. a 8. ročníka našej základnej školy možnosť zamyslieť sa nad vzácnymi materiálmi. Medzi najznámejšie vzácne materiály patrí zlato, striebro, diamanty, či iné drahé kovy alebo drahokamy. Niektoré neoceniteľné materiály sú ale i okolo nás, sú súčasťou našich životov, no veľmi často ich prehliadame. Takýmito vzácnymi materiálmi sú napríklad voda, bez ktorej nie je možný život, či krv, ktorá nám prúdi v žilách.

Žiaci si počas vyučovania vybrali vzácny materiál, našudovali o ňom základné informácie a vytvorili krásne a pútavé projekty. Najlepšie práce sú zverejnené na nástenke v budove školy.

PaedDr. Ľubica Semánková

Mgr. Blanka Sabolíková

Pohľad do Mojmiroviec prostredníctvom starších fotoobjektívov agentúrnych spravodajcov

V septembri lanského roku zriadili v Mojmirovcach, okres Nitra, Poľnohospodárske odborné učilište smeru pestovateľsko-chovateľského, v ktorom nadobúda odbornú prax 110 žiakov. Frekvencianti po dvoch rokoch dostanú výučný list a potom môžu pokračovať v štúdiu na poľnohospodárskej technickej škole, alebo pracovať na JRD a ŠM.

Ján Lašák, TASR
Foto: Archív TASR,
25. januára 1961

Prenesením právomoci z ONV na MNV v pätnástich obciach Západoslovenského kraja, pozostávajúcich zo štyroch až piatich obcí, priblížil sa výkon štátnej správy ku všetkým občanom integrovaných obvodov. Patrí k nim aj stredisková obec Mojmirovce (okr. Nitra) so spádovými obcami Veľká Dolina, Poľný Kesov a Štefanovičová. K zveľadeniu obce prispeli významne aj jej obyvatelia. V uplynulom volebnom období v investičnej časti akcie Z vytvorili dielo v hodnote takmer 4,5 milióna korún. Odpracovali viac ako milión brigádnických hodín na výstavbe ciest, chodníkov a pri plynofikovaní obce. Štefan Arvay (vľavo) a vedúci autoservisu Stanislav Maček opravujú auto.

Ján Lašák, TASR
Foto: Archív TASR, 18. januára 1983

Pre mnohé rodiny je Veľkonočný baranček tradičnou súčasťou slávnostne prestretého veľkonočného stola. Nasledujúci recept možno inšpiruje aj tých, ktorí si prípravu barančeka ešte nevyskúšali.

Veľkonočný baranček

Na prípravu Veľkonočného barančeka potrebujeme:
150 g polohrubej múky
1 Zlatý klas
1 prášok do pečiva

3 vajcia
1 vanilínový cukor
150 g práškového cukru
5 PL mlieka alebo vody
5 PL oleja
nastrúhanú kôru z 1 citróna

Postup: Najskôr si z bielkov vyšľaháme tuhý sneh. Žĺtky vyšľaháme s práškovým cukrom do peny. Pridáme mlieko alebo vodu a olej. V miske si zmiešame suché ingrediencie: múku, Zlatý klas, prášok do pečiva a vanilínový cukor a zľahka vmiešame do vyšľahaných žĺtkov. Nakoniec do nich pridáme tuhý sneh z bielkov. Hotovú zmes vleje do vymastenej a pomúčenej formy. Pečieme pri teplote 160 stupňov Celzia 45 minút.

Pred podávaním posypeme (dozdobíme) práškovým cukrom alebo vyšľahanými bielkami zmiešanými s citrónovou šťavou.

Tip: Ak by ste chceli mať po rozkrojení kakaový pásik, odoberte trochu cesta, pridajte kakao a vlejte ho do formy. Po upečení budete milo prekvapení.

Dobrú chuť!

Milostiplné prežitie veľkonočných sviatkov praje všetkým čitateľom Mária Černeková.

Mgr. Dagmar Kiššová
Foto: Ing. Jaroslav Horváth

STARÉ ČASOPISY

ROHÁČ, KAMARÁT,
FILMaDIVADLO, KINO,
ELEKTRÓN, AUTO-MOTO ...
výkup 0905 259 609

mail: pd@panter-pmd.sk

Autoškola PANTER

JAZDÍME BEZPEČNE!

Čo je prioritou praktickej jazdy?

„Naučiť vás rozvahe, rozhodnosti, predvídavosti a ohľaduplnosti v cestnej premávke. Ukázať vám plynulosť, ktorá prináša to najdôležitejšie - vašu bezpečnosť. Jednoducho, vštepiť vám správny spôsob jazdy.“

INFOLINKA: 0905 554 888

MANUÁL & AUTOMAT

Pavol Deglovíč
majiteľ
a inštruktor AŠ PANTER

Výcvik žiadateľov o vodičské oprávnenie sk. B a B96

Prihlásiť sa môžete DENNE od 10.00 - 17.30 hod

Autoškola PANTER Golianova 83 Nitra - Čermáň